

**KIRJE CAPRIN PUOLUEKOULUN OPPILAILLE:
TOVEREILLE JULILLE, VANJALLE, SAVELILLE,
IVANILLE, VLADIMIRILLE, STANISLAVILLE
JA FOMALLE**

Elokuun 30 p:nä uutta lukua 1909.

Arvoisat toverit! Saatuaani Teiltä koulun ohjelman ja kaksi kirjettä, joista viimeisessä kysytte minulta, millä perusteella koulua pidetään uutena ryhmänä, katson velvollisuudekseni vielä kerran selittää Teille kantaani. „Että koulu olisi pohjaltaan ryhmäkuntalainen, on pelkkää luulottelua”, kirjoitatte Te. „Kouluun nähden ei voida ajatellakaan mitään hegemoniaa, sillä Neuvoston enemmistönä olemme me”.

Väitän, että tuo on Teidän taholtanne selvää itsepetosta. Kysymys ei ole lainkaan siitä, että Teitä syytettäisiin „välittömästä ryhmäkuntalaisuudesta”; kysymys ei ole lainkaan siitä, kenellä on enemmistö Neuvostossa. Asian ydin on siinä, että koulu on järjestetty 1) uuden ryhmän aloitteesta; — 2) yksinomaan uuden ryhmän varoilla; — 3) sellaisessa paikassa, jossa on *ainoastaan* uuden ryhmän luennointsijoita; — 4) sellaisessa paikassa, jossa muiden ryhmien luennointsijat *eivät voi käydä*, aniharvoja poikkeuksia lukuunottamatta.

Nämä olosuhteet eivät riipu Teidän tahdostanne. Te ette voi niitä muuttaa. Mutta nämä olosuhteet *määräävät* jo *etukäteen* koulun luonteen, määräävät sen etukäteen siinä määrin, etteivät mitkään hyvät aikomukset, joita Teillä on, eivätkä mitkään Neuvostonne päätökset pysty oleellisesti muuttamaan asiaa.

Tärkeintä jokaisessa koulussa on luentojen aatteellinen ja poliittinen suunta. Mikä määrää tämän suunnan? Kokonaan ja yksinomaan *luennointsijakunnan kokoonpano*.

Toverit, Tehän ymmärrätte mainiosti, että kaikenlainen „valvonta”, kaikenlainen „johto”, kaikenlaiset „ohjelmat”, „säännöt” ynnä muut — kaikki ne ovat tyhjää puhetta luennoitsijakuntaan verrattuna. Mikään valvonta, mitkään ohjelmat j.n.e. eivät kykene lainkaan muuttamaan sitä opetuksen suuntaa, minkä luennoitsijakunta sille antaa. Yksikään itseään kunnioittava järjestö, fraktio tai ryhmä *ei ota* missään eikä koskaan jakaakseen vastuuta koulusta, jonka suunnan sen luennoitsijakunta on jo etukäteen määrännyt, jos tämä suunta on vihamielinen.

Katsokaapa nyt luennoitsijakunnan kokoonpanoa, joka on ennakkolta määrännyt koulun luonteen ja suunnan. Te, toverit, kirjoititte nimenne sen kirjeen alle, jonka lähetitte minulle, mutta kirjeessänne Keskuskomitealle (sain jäljennöksen tuosta kirjeestä yhdessä koulun ohjelman kanssa), joka on kirjoitettu koulun oppilaiden ja *luennoitsijain* nimissä, ei ole luennoitsijain allekirjoituksia. Siksi en voi aivan tarkalleen tietää luennoitsijakunnan kokoonpanoa. Mutta sekin, minkä tiedän, riittää, jotta voin päätellä, millainen on luennoitsijakunta.

Keskisen teollisuusalueen paikallisjärjestöt kirjoittivat meille Venäjältä, että tarmokkaimpana, ellei ainoana agitaattorina Caprin koulun puolesta on ollut toveri Stanislav, jonka eräät hänen selostuksensa kuulleista sosialidemokraattisista ryhmistä ovat jo valinneet luennoitsijaksi. Tämä tov. Stanislav on mitä jyrkin otzovisti ja marxilaisuuden „arvostelija” filosofian alalla. Riittää, kun palautamme mieliin, (1) kuinka hän peittosi Kautskya tunnetussa filosofisessa kirjasessaan; (2) kuinka hän vuoden 1908 joulukuun puoluekonferenssissa erkani erikoiseen otzovistien ryhmään yhdessä pietarilaisen otzovistin Vs:n kanssa; (3) kuinka „Rabotsheje Znamja”, joka 5. numerossaan julkaisi „Työmies”-otzovistin kirjoituksen tov. Stanislavin toimittamana, — kuinka *tämä* „Rabotsheje Znamja” itse tunnusti tuon artikkelin olevan täynnä *anarkismin* katso- muksia.

Katsokaapa edelleen niitä luennoitsijoita, joita Teillä nykyään on Caprilla. Heidän joukossaan ei ole bolshevikkeja. Sen sijaan kaikki uuden ryhmän (otzovismin ja jumalanrakentamisen puolustajain ryhmän) kannattajat ovat siellä edustettuina miltei täydellisesti. Tuskin erehdyn suurestikaan, kun sanon, että Te näette Caprin luennoitsi-

jain joukossa toverit Maksimovin, Lunatsharskin, Ljadovin ja Aleksinskin. Tämä on juuri se ryhmä tovereita, jotka vuoden 1908 keväällä muodostivat opposition „Proletaria” vastaan, kävivät agitaatiota sitä vastaan Venäjällä ja ulkomailla, puuhasivat eroamista erikoiseen ryhmään (tai kannattivat sitä) vuoden 1908 joulukuun puoluekonferenssissa ja vihdoin erkanivat lopullisesti erikoiseksi ryhmäksi.

Sen kieltäminen, että koko tämä ryhmä tovereita harjoittaa agitaatiota „Proletaria” vastaan ja kannattaa ja puolustaa otzovisteja, merkitsisi puolueessa yleisesti tunnettu-
jen tosiasioiden pilkkaamista. Sen kieltäminen, että Caprin saari on jo tullut yleisessäkin venäläisessä kirjallisuudessa tunnetuksi jumalanrakentamisen kirjailijakeskuksena, olisi tosiasia-
in ivaamista. Koko venäläinen lehdistö on jo kauan sitten viitannut siihen, että Lunatsharski on alkanut Caprin saarelta saarnata jumalanrakentamista. Bazarov on auttanut häntä Venäjällä. Bogdanov on puolustanut samantapaisia filosofisia katsomuksia kymmenissä venäläisissä legaalisis-
sa kirjoissa ja kirjoituksissa ja kymmenissä ulkomailla pitämässään esitelmissä. Kävin Caprin saarella huhtikuussa 1908 ja ilmoitin kaikille näille kolmelle toverille olevani filosofiassa ehdottomasti eri mieltä kuin he (muuten ehdotin heille silloin, että yhteiset varat ja voimat käytettäisiin menshevistis-likvidaattorisen vallankumoushistorian vastapainoksi *bolshevistisen vallankumoushistorian* laatimiseen, mutta caprilaiset hylkäsivät ehdotukseni, he eivät halunneet tehdä yleistä bolshevistista työtä, vaan propagoida omia erikoisia filosofisia katsomuksiaan). Suurin osa teidän caprilaisen ryhmänne luennoitsijoista on kirjailijoita, mutta *yksikään* heistä ei ole *kertaakaan* hyökännyt *painetussa sanassa* Lunatsharskin ja Bazarovin harjoittaman jumalanrakentamispropagandan kimppuun!

Kun te, toverit, kaikesta tästä huolimatta kirjoitatte minulle, että on „väärinkäsitystä” luulla, että koulu on sidottu jumalanrakentamiseen ja otzovismiin, ja vielä „pelkkää väärinkäsitystä” minun taholtani, koska „sellaisia tarkoituspieriä täällä koulussa ei ole asetettu eikä niistä ole voinut olla puhettakaan”, niin minulle ei jää muuta neuvoksi kuin ihmetellä teidän äärimmäistä naiiviuttanne. Toistan: koulun *todellista* luonnetta ja suuntaa eivät määrää paikallisten järjestöjen hyvät toivomukset, opiskelijain

„Neuvoston” päätökset, „ohjelmat” y.m.s., vaan *luennoitsijakunnan kokoonpano*. Ja kun luennoitsijakunnan kokoonpanon määrää ja on määrännyt kokonaan uuden ryhmän jäsenpiiri, niin on suorastaan naurettavaa kieltää sitä, että koulu on luonteeltaan ryhmäkuntalainen.

Lopettaakseni kysymyksen luennoitsijakunnan kokoonpanosta esitän Teille vielä erään tapauksen, jonka toveri Innokenti on minulle kertonut ja joka osoittaa, missä määrin *kaikille* puolueessa on selvää se, mitä te koettatte kieltää, nimittäin: Caprin koulun erikoinen ryhmäkuntalainen luonne. Vähää ennen „*Proletarin*” laajennetun toimituskunnan viimeksi pidettyä kokousta toveri Maksimov kääntyi Pariisissa *Trotskin* puoleen pyytäen tätä Caprin koulun luennoitsijaksi. Trotski kertoi siitä toveri Innokentille ja ilmoitti hänelle: jos se on puolueen hanke, niin osallistun siihen mielelläni; jos se on caprilaisten kirjailijain, Maksimovin, Lunatsharskin ja kumpp. erikoinen hanke, niin silloin en osallistu siihen. Innokenti vastasi: odottakaa „*Proletarin*” toimituksen päätöksiä, lähetän teille nämä päätökset. Näin muodoin ryhmiin kuulumaton Trotskikin ymmärsi heti (kuten jokainen vähänkin kokenut puolue-työntekijä sen ymmärtää), että koulun järjestäminen Caprin saarelle merkitsee *koulun kätkemistä puolueelta*, merkitsee koulun sitomista etukäteen yhteen erikoiseen ja nimenomaan uuteen ryhmään.

Nyt siirryn Pariisi-kysymykseen. Kirjoitin teille, että jos teitä todellakin kiinnostavat minun ja kanssani samoin ajattelevien luennot, niin Teidän on tultava Pariisiin. Te vastaatte minulle: „Pariisin-matka, kulungit huomioon ottaen, on aivan mahdotonta”.

Katsotaanpa, kuka meistä todella puhuu jotain aivan mahdotonta.

Te matkustitte Caprin saarelle Wienin kautta. Jos palaatte samaa tietä, niin Teidän on poikettava pohjois-Italiasta Pariisiin ja sieltä matkustettava sitten suoraan Wieniin. Se lisää matkakulunkeja kaiketi korkeintaan 60 frangilla henkeä kohti (siitä päätellen, että matkalippu Genevestä, jossa olen kauan asunut, Pariisiin maksaa 30 frangia). Kirjeenne on allekirjoittanut 8 henkilöä, joista yksi ilmoittaa „pidättyvänsä jatkamasta kirjeenvaihtoa”, t.s. hänellä ei nähtävästi ole haluakaan kuulla esitelmiäni. Siis jää 7 toveria. Kulungit = $7 \times 60 = 420$ frangia.

Te olette pyytäneet Pariisista neljää luennoitsijaa (Ljovaa, minua, Grigoria ja Innokentia). Matkakulungit Pariisista Caprille ja takaisin ovat noin 140 frangia. Yhteensä siis $4 \times 140 = 560$ frangia.

Kahdeksan oppilaan Pariisin-matka tulee *halvemmaksi* kuin neljän luennoitsijan lähettäminen Caprille.

Mutta finanssikysymys ei silti ole läheskään kaikkein tärkein, kuten jo kirjoitin teille edellisessä kirjeessä *. Ajatelkaa, kenelle on helpompi valita paikka, muualta tulleille oppilaille vai tšekäläisille luennoitsijoille? Te olette tulleet ulkomaille varta vasten koulua käydäkseen. Teillä ei siis voi olla esteitä saapuaksenne sinne, missä on suuri määrä luennoitsijoita ja missä hanke voidaan järjestää todella puolueen vaatimalla tavalla.

Mutta luennoitsijat *eivät voi* matkustaa puoluekeskuksesta Caprin saarelle. Puhun vaikkapa itsestäni. En voi lähteä „Proletarin” toimituksesta,— en voi jättää Pää-äänenkannattajan toimitusta — en voi lähteä ja jättää Pariisissa perustettua sosialidemokraattisen duumaryhmän avustamisvaliokuntaa — minun on esiinnyttävä „Proletarin” klubilla Pariisin työläiskortteleissa, joissa asuu satoja ja tuhansia venäläisiä työläisiä, j.n.e. Puoluekirjailijain matkustaminen Pariisista Caprin saarelle on kerrassaan mahdotonta.

Mutta eiväthän koululle, joka on puolueen hanke, ole tärkeitä yksinomaan bolshevistiset luennoitsijat. Pariisi on suurin emigranttikeskus, jossa pidetään jatkuvasti *kaikkien* ryhmien julkisia esitelmiä ja käydään väittelyjä, täällä toimii erilaisia kerhoja, täällä on 2—3 hyvää venäläistä kirjastoa, kymmeniä puolueessa kauan toimineita sosialidemokraattisia organisaattoreita j.n.e. Pariisissa ilmestyy kolme venäläistä sosialidemokraattista sanomalehteä. Sanalla sanoen, jokaiselle, ken vähänkin tuntee oloja ulkomailla, on päivänselvää, että se, joka matkustaa opiskelemaan sosialidemokratismia Pariisiin, matkustaa oppimaan oikeata sosialidemokratismia. Ken matkustaa opiskelemaan Caprin saarelle, hän matkustaa opiskelemaan *erikoista* ryhmäkuntalaista „*tietoa*”.

---

* Ks. tätä osaa, ss. 465—466. *Toim.*

Ken järjestää koulun Pariisiin, hän perustaa todellisen puoluekoulun. Ken järjestää koulun Caprin saarelle, hän *kätkee koulun puolueelta.*

Caprin koulu on sellainen koulu, joka on *tarkoituksellisesti kätkeyty puolueelta.*

Kaikkinainen Caprin koulun valvonta ja sen kaikkalainen „aatteellinen johto” Keskuskomitean taholta, jonka puoleen olette kääntyneet tänään, ja „Proletarin” toimituksen taholta, jonka puoleen käännytte eilen, on *kerrassaan* mahdotonta. Valvonnasta ja aatteellisesta johdosta puhuminen tässä yhteydessä on joutavaa juttuamista. Kenenkään päähän ei pälkähä typerä ajatus lähettää puolueen „tarkastajia” Caprille valvomaan koulun työtä; todellisten puoluekantaisten luennoitsijain lähettämistä Caprille *ei voida* koskaan toteuttaa (aivan vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta). Jos paikalliset järjestöt Venäjällä eivät sitä tienneet, niin koulun järjestäjät *tiesivät sen mainiosti.* Juuri sen tähden he järjestivätkin koulun Caprille voidakseen *salata* sen ryhmäkuntalaisen luonteen ja piilottaakseen koulun puolueelta.

Ottakaa venäläiset ryhmiin kuulumattomat sosialidemokraatit, jotka tuntevat erittäin hyvin työväenluokan liikkeen ulkomailla: Parvus ja Rosa Luxemburg (Saksa), Ch. Rappoport (Ranska), Rotshtein (Englanti). Ottakaa sellaiset ryhmiin kuulumattomat sosialidemokraattikirjailijat kuin esim. Rjazanov, ja te näette heti (jos ette halua sulkea silmiä ollaksenne näkemättä), että useimmassa tapauksessa he voisivat luennoida Pariisissa, kun asiaa jonkin verran järjestellään puolueen taholta, mutta Caprille he eivät kerta kaikkiaan voi saapua. Niistä rahoista, jotka koulun järjestäjät ovat tuhlanneet oppilaiden ja luennoitsijain lähettämiseen kaikkein etäisimpään paikkaan ulkomailla (Caprille), olisi *jo riittänyt*, jotta olisi voitu järjestää ainakin eräitä näistä luennoitsijoista luennoimaan Pariisissa.

Ottakaa edelleen uudet ryhmittymiset sosialidemokraattien keskuudessa, ryhmittymiset, joihin venäläisten tovereitten on niin tärkeätä tutustua (taistelu puoluekantaisten ja likvidaattoriainesten kesken Bundissa; latvialaisten bolshevistisen osan taistelu menshevististä osaa vastaan; P.S.D:n taistelu P.P.S:n levitsaa vastaan; menshevismissä tapahtunut hajaannus, Plehanovin esiintyminen „Dnevni-

keineen”, jossa hän paljastaa Potresovin ja virallisten menshevikkien likvidaattoruutta; „vallankumouksellisen menshevismmin” luomisyrietykset j.n.e.). Caprilla *ei voida* kunnollisesti tutustua näihin puolueen kannalta tärkeisiin ilmiöihin. Pariisissa on täysi mahdollisuus saada tietoja asiain tilasta ensi käden lähteistä eikä ainoastaan kuulopuheiden kautta.

Ja lopuksi, ottakaa Caprin koulun opinto-ohjelma. Sen neljästä osasta on yksi (III) otsikoitu näin: „proletaarisen taistelun filosofia”. Kansainvälisellä sosialidemokratialla on kymmeniä ja satoja (ellei tuhansia) samantyyppisiä propagandistiopintojen ohjelmia. Mutta te ette löydä *mistään* „proletaarisen taistelun filosofiaa”. On olemassa Marxin ja Engelsin filosofinen materialismi, mutta missään ei ole „proletaarisen taistelun filosofiaa”. Eikä kukaan Euroopan sosialidemokraateista käsitä, mitä se tarkoittaa. Sen ymmärtävät vain ne, jotka tuntevat filosofien: Stanislavin (A. Volskin), Bogdanovin, Lunatsharskin, Bazarovin teokset. Ennen kuin „proletaarisen taistelun filosofiaa” voidaan opettaa, on sellainen filosofia keksittävä. Ja tämän *erikoisen* filosofian keksimisessä, joka sitä tiheämmin vanoo „proletaarinen”-sanan nimeen, mitä kauempana se on proletaarisesta maailmankatsomuksesta, onkin askarrellut ja askartelee vain tuo mainittu uuden ryhmän jäsenryhmä.

Lopetan: jos te, toverit, pysytte siinä kannassanne, että ette halua saapua Pariisiin (uskotellen samalla, että haluatte kuulla luentoani), niin sillä te vain lopullisesti todistatte sen, ettei uuden jumalanrakentamis-otzovistisen ryhmän ahtaasti ryhmäkuntalainen politiikka ole saastuttanut ainoastaan Caprin koulun luennoitsijoita, vaan eräitä koulun oppilaitakin.

Sosialidemokraattiterveisin *N. Lenin*

Julkaistu ensi kerran v. 1926
aikakauslehdessä „Proletarskaja
Revoljutsija” № 2 (49)

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

